

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36001148	CPI da Cañiza	A Cañiza	2024/2025

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Bioloxía e xeoloxía	1º ESO	3	105

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	5
4.1. Concrecións metodolóxicas	18
4.2. Materiais e recursos didácticos	19
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	19
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	19
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	20
6. Medidas de atención á diversidade	21
7.1. Concreción dos elementos transversais	22
7.2. Actividades complementarias	22
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente cos seus indicadores de logro	23
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	23
9. Outros apartados	24

1. Introducción

Esta programación fíxose de acordo coa Resolución do 26 de maio de 2022, da Secretaría Xeral de Educación e Formación Profesional, pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento dos ensinos de educación infantil, educación primaria, educación secundaria obrigatoria e bacharelato no curso académico 2022-2023.

Todos os elementos incluídos nas citadas instrucións son recollidos na redacción deste documento, pero non presentados na orde estritamente literal que figura alí, senón optimizando a brevidade e claridade expositiva.

A materia de Bioloxía e Xeoloxía en 1º da ESO constitúe unha continuación da área de Coñecemento do Medio Natural, Social e Cultural da educación primaria. Esta materia busca o desenvolvemento da curiosidade e a actitude crítica, así como o reforzo das bases da alfabetización científica, que lle permita ao alumnado coñecer a súa contorna para adoptar hábitos que lle axuden a manter e a mellorar actitudes, como o consumo responsable, o coidado ambiental, o respecto cara a outros seres vivos ou a valoración do compromiso cidadán co ben común. A adquisición e o desenvolvemento destes coñecementos e destrezas permitiránlle ao alumnado valorar o papel fundamental da ciencia na sociedade.

A natureza científica desta materia contribúe a espertar no alumnado o espírito creativo e emprendedor, que é a esencia mesma de todas as ciencias. A investigación mediante a observación de campo, a experimentación e a procura en diferentes fontes para resolver cuestións ou contrastar hipóteses de forma tanto individual como cooperativa son elementos constituíntes deste currículo. As principais fontes fiables de información son accesibles a través de internet, onde conviven con informacións nesgadas, incompletas ou falsas, polo que en Bioloxía e Xeoloxía fomentárase o uso responsable e crítico das tecnoloxías da información e da comunicación dentro do contexto das materias.

En 1º curso da ESO o estudo das capas fluídas, concretamente a súa dinámica, as súas interaccións cos demais subsistemas terrestres e os impactos antrópicos, propicia unha visión integral do funcionamento do noso planeta e a súa importancia para a existencia da vida na Terra.

O concepto de ecosistema, o coñecemento dos ecosistemas da contorna, a relación entre os seus elementos integrantes, a importancia da súa conservación e da implantación dun modelo de desenvolvemento sostible e a análise de problemas ambientais, como o quecemento global, trabállanse no bloque «Ecoloxía e sustentabilidade» do 1er curso.

O alumnado de 1º ESO procede de todas as parroquias da Cañiza así coma algunhas de concellos colindantes, Crecente e Arbo. Procede de zonas rurais e de núcleos pequenos e moi dispersos, e os niveis de desenvolvemento, tanto económico coma cultural, son baixos. Isto fai necesario, a utilización de material educativo proporcionado polo centro e por cada departamento. Tamén se observan diferenzas importantes no hábito de traballo e na autonomía persoal no proceso de aprendizaxe. Como consecuencia diso, atopámonos con grupos moi heteroxéneos, o que dificulta o traballo na aula e a atención individualizada. O traballo neste nivel fomentará o traballo tanto en pequenos grupos como en gran grupo para facilitar a relación entre os alumnos.

No presente curso o curso de 1º ESO queda distribuído en 3 grupos, A (18 alumnos) B (19 alumnos) e C (18 alumnos)
-Cristina Castro Rodríguez, que exercerá a xefatura do departamento, impartirá a materia nos 3 grupos de 1º ESO.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Interpretar e transmitir información e datos científicos argumentando sobre eles e utilizando diferentes formatos para analizar conceptos e procesos das ciencias biolóxicas e xeolóxicas.	1-2-5		4	2-3				4
OBX2 - Identificar, localizar e seleccionar información, contrastando a súa veracidade, organizándoa e avaliándoa criticamente para resolver preguntas relacionadas coas ciencias biolóxicas e xeolóxicas.	3	1	4	1-2-3-4-5	4			
OBX3 - Planificar e desenvolver proxectos de investigación, seguindo os pasos das metodoloxías científicas e cooperando cando sexa necesario para indagar en aspectos relacionados coas ciencias xeolóxicas e biolóxicas.	1-2		2-3-4	1-2	3		3	
OBX4 - Utilizar o razoamento e o pensamento computacional, analizando criticamente as respostas e solucións e reformulando o procedemento, de ser necesario, para resolver problemas ou dar explicación a procesos da vida cotiá relacionados coa bioloxía e coa xeoloxía.			1-2	5	5		1-3	4
OBX5 - Analizar os efectos de determinadas accións sobre o medio ambiente e a saúde baseándose nos fundamentos das ciencias biolóxicas e da Terra para promover e adoptar hábitos que eviten ou minimicen os impactos ambientais negativos, que sexan compatibles cun desenvolvemento sostible e que permitan manter e mellorar a saúde individual e colectiva.			2-5	4	1-2	3-4	1	
OBX6 - Analizar os elementos dunha paisaxe concreta valorándoo como patrimonio natural e utilizando coñecementos sobre xeoloxía e ciencias da Terra para explicar a súa historia xeolóxica, propoñer accións encamiñadas á súa protección e identificar posibles riscos naturais.			1-2-4-5	1		4	1	1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	A XEOSFERA	Estudo da capa sólida do planeta, a súa estrutura, dinámica e principais compoñentes (rochas e minerais)	12	13	X		
2	ATMÓSFERA E HIDRÓSFERA	As capas fluídas do planeta, estrutura, función e importancia	12	13	X		
3	A CÉLULA	. Célula como unidade estrutural e funcional dos seres vivos, tipos e compoñentes.	16	16	X		
4	A BIOSFERA	Características do planeta que o fan habitable. Os cinco reinos. Moneras, protoctistas e fungos.	12	12		X	
5	AS PLANTAS	Características, clasificación, recoñecemento na contornas	12	13		X	
6	ANIMAIIS INVERTEBRADOS	Características, clasificación, recoñecemento na contornas	12	13		X	
7	ANIMAIIS VERTEBRADOS	Características, clasificación, recoñecemento na contornas	12	13			X
8	ECOSISTEMAS	Compoñentes do ecosistema, interrelacións e equilibrio. Desenvolvemento sostible. Impactos nos ecosistemas e hábitos sostibles	12	12			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	A XEOSFERA	13

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Identificar e clasificar distintos minerais mediante a observación das súas características e propiedades.	identificar unha lista de 16 minerais baseándose nas súas propiedades	PE	70
CA4.2 - Recoñecer diferentes rochas a través da súa clasificación en función da orixe e/ou dos minerais que as forman.	identificar como mínimo 2 rochas de cada un dos tipos		
CA4.4 - Describir a importancia dos minerais e das rochas na sociedade relacionándoos coas súas aplicacións na vida cotiá.	recoñecer a importancia dos minerais e rochas na nosa vida		
CA4.5 - Valorar unha explotación sostible dos recursos xeolóxicos identificando os principais impactos que causa.	valorar a importancia de facer un uso responsable das materias primas		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.6 - Explicar a estrutura e a composición básica da xeosfera diferenciando as características xerais das capas que a forman.	explicar a estrutura da xeosfera, e as características básicas de cada capa		
CA4.7 - Relacionar a litosfera e o movemento das placas coas estruturas xeolóxicas que se orixinan nos bordos integrándoas na teoría da tectónica de placas.	relacionar a litosfera co movemento das placas		
CA1.1 - Analizar e explicar conceptos e procesos biolóxicos e xeolóxicos interpretando a información obtida en diferentes formatos cunha actitude crítica e chegando a conclusións fundamentadas.	analizar procesos xeolóxicos interpretando información de guías e claves chegando a conclusións		
CA1.3 - Expor preguntas e hipóteses e intentar realizar predicións sobre fenómenos biolóxicos ou xeolóxicos que poidan ser respondidas ou contrastadas utilizando métodos científicos.	expor preguntas e hipóteses sobre fenómenos xeolóxicos e intentar respondelas empregando o método científico		
CA1.4 - Recoñecer a información sobre temas biolóxicos e xeolóxicos con base científica distinguíndoos de pseudociencias, boatos, teorías conspiradoras e crenzas infundadas... e mantendo unha actitude escéptica ante estes.	recoñecer información sobre temas xeolóxicos con base científica diferenciando de aqueles que non teñen base científica	TI	30
CA1.7 - Cooperar dentro dun proxecto científico asumindo responsablemente unha función concreta, respectando a diversidade e a igualdade de xénero e favorecendo a inclusión.	cooperar nun proxecto científico respectando a diversidade		
CA4.3 - Localizar rochas e minerais da contorna seleccionando información mediante o uso correcto de diferentes fontes.	Localizar rochas e minerais da contorna		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias para a elaboración do proxecto científico: - Formulación de preguntas, hipóteses e conxecturas científicas. - Métodos de observación e de toma de datos de fenómenos naturais. - A resposta a cuestións científicas mediante a experimentación e o traballo de campo: utilización dos instrumentos e espazos necesarios (laboratorio, aulas, contorna...) de forma adecuada - Os minerais: características, propiedades e clasificación. - As rochas e a súa clasificación: sedimentarias, metamórficas e ígneas. O ciclo das rochas. - Identificación de rochas e minerais relevantes da contorna. - Aplicacións dos minerais e das rochas na vida cotiá. - Explotación sostible dos recursos xeolóxicos. Os recursos xeolóxicos en Galicia. - Estrutura e composición básica da xeosfera: codia, manto e núcleo. - Introducción á teoría da tectónica de placas. - A litosfera e o movemento das placas.

Contidos
- Estruturas xeolóxicas nos bordos das placas.

UD	Título da UD	Duración
2	ATMÓSFERA E HIDRÓSFERA	13

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.1 - Explicar procesos biolóxicos ou xeolóxicos utilizando coñecementos, datos e información achegados, o razoamento lóxico ou recursos dixitais.	Explicar procesos biolóxicos e xeolóxicos utilizando coñecementos, datos e información	PE	70
CA5.2 - Interpretar a paisaxe analizando os seus elementos e reflexionando sobre o impacto ambiental derivados de determinadas accións humanas.	interpretar a paisaxe e os seus elementos reflexionando sobre o impacto ambiental das actividades humanas		
CA5.3 - Analizar as funcións da atmosfera e o seu papel esencial para a vida na Terra reflexionando sobre a importancia do efecto invernadoiro.	analizar as funcións da atmósfera para manter a vida no planeta		
CA5.4 - Analizar as funcións da hidrosfera e o seu papel esencial para a vida na Terra reflexionando sobre a importancia do ciclo da auga.	analizar a función da hidrósfera na vida e a a importancia do ciclo da auga		
CA5.5 - Recoñecer os impactos ambientais sobre a hidrosfera e a atmosfera debidos á acción humana relacionándoos coas súas causas e consecuencias no medio.	recoñecer os impactos sobre a hidrosfera e a atmósfera das actividades humanas		
CA5.6 - Comprender o papel determinante da atmosfera, hidrosfera, biosfera e xeosfera na edafoxénese, así como a súa influencia no modelado terrestre, identificando as funcións do solo.	entender a importancia dos solos na nosa vida		
CA1.1 - Analizar e explicar conceptos e procesos biolóxicos e xeolóxicos interpretando a información obtida en diferentes formatos cunha actitude crítica e chegando a conclusións fundamentadas.	analizar procesos xeolóxicos interpretando información de guías e claves chegando a conclusións	TI	30
CA1.3 - Expor preguntas e hipóteses e intentar realizar predicións sobre fenómenos biolóxicos ou xeolóxicos que poidan ser respondidas ou contrastadas utilizando métodos científicos.	expor preguntas e hipóteses sobre fenómenos xeolóxicos e intentar respondelas empregando o método científico		
CA1.4 - Recoñecer a información sobre temas biolóxicos e xeolóxicos con base científica distinguíndoa de pseudociencias, boatos, teorías conspiradoras e crenzas infundadas... e mantendo unha actitude escéptica ante estes.	recoñecer información sobre temas xeolóxicos con base científica diferenciándoa de aqueles que non teñen base científica		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Estratexias para a elaboración do proxecto científico:

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Formulación de preguntas, hipóteses e conxecturas científicas. - A atmosfera. Composición e estrutura. - Importancia da atmosfera para a existencia da vida na Terra. - Impactos ambientais sobre a atmosfera. O incremento do efecto invernadoiro e a contaminación atmosférica. - O cambio climático. - A hidrosfera. Distribución da auga na Terra. Propiedades e ciclo da auga. - Importancia da auga para os seres vivos. - Impactos ambientais sobre a hidrosfera. Contaminación e xestión sostible da auga. - Interaccións entre a atmosfera, a hidrosfera, a xeosfera e a biosfera. O seu papel na edafoxénese e no modelado do relevo e a súa importancia para a vida. As funcións do solo.

UD	Título da UD	Duración
3	A CÉLULA	16

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Facilitar a comprensión e a análise de información sobre procesos biolóxicos ou traballos científicos transmitíndoa de forma clara e utilizando a terminoloxía e os formatos adecuados.	Facilitar a comprensión e a análise de información sobre procesos biolóxicos transmitíndoa de formamáis ou menos clara e utilizando unha terminoloxía e os formatos cada vez máis adecuados	PE	70
CA2.2 - Recoñecer que os seres vivos están constituídos por células indicando as características que os diferencian da materia inerte.	Recoñecer que os seres vivos están constituídos por células indicando as características que os diferencian da materia inerte.		
CA2.3 - Describir a célula como unidade estrutural e funcional dos seres vivos identificando as súas estruturas básicas e recoñecendo as súas funcións vitais.	Describir a célula como unidade estrutural e funcional dos seres vivos identificando as súas estruturas básicas e recoñecendo as súas funcións vitais.		
CA2.4 - Identificar as estruturas básicas dos diferentes tipos de células empregando distintas estratexias de observación e comparación.	Identificar as estruturas básicas dos diferentes tipos de células empregando algunha estrateia de observación e comparación		
CA2.5 - Identificar os virus como entidades biolóxicas acelulares.	Identificar os virus como entidades biolóxicas acelulares.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Analizar e explicar conceptos e procesos biolóxicos e xeolóxicos interpretando a información obtida en diferentes formatos cunha actitude crítica e chegando a conclusións fundamentadas.	analizar procesos biolóxicos interpretando información de guías e claves chegando a conclusións		
CA1.3 - Expor preguntas e hipóteses e intentar realizar predicións sobre fenómenos biolóxicos ou xeolóxicos que poidan ser respondidas ou contrastadas utilizando métodos científicos.	expor preguntas e hipóteses sobre fenómenos biolóxicos e intentar respondelas empregando o método científico		
CA1.4 - Recoñecer a información sobre temas biolóxicos e xeolóxicos con base científica distinguíndoa de pseudociencias, boatos, teorías conspiradoras e crenzas infundadas... e mantendo unha actitude escéptica ante estes.	recoñecer información sobre temas biolóxicos con base científica diferenciándoa de aqueles que non teñen base científica		
CA1.5 - Diseñar e realizar a experimentación, a toma de datos e a análise de fenómenos biolóxicos e xeolóxicos de modo que permitan responder preguntas concretas e contrastar unha hipótese exposta.	realizar experimentos e intentar responder a preguntas concretas	TI	30
CA1.7 - Cooperar dentro dun proxecto científico asumindo responsablemente unha función concreta, respectando a diversidade e a igualdade de xénero e favorecendo a inclusión.	cooperar nun proxecto científico respectando a diversidade		
CA1.8 - Valorar a contribución da ciencia á sociedade e o labor de persoas dedicadas a ela con independencia da súa etnia, sexo ou cultura, destacando e recoñecendo o papel das mulleres científicas e entendendo a investigación como un labor colectivo e interdisciplinar en constante evolución.	Valorar a contribución da ciencia á sociedade e o labor de persoas dedicadas a ela con independencia da súa etnia, sexo ou cultura, destacando e recoñecendo o papel das mulleres científicas e entendendo a investigación como un labor colectivo e interdisciplinar en constante evolución.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias para a elaboración do proxecto científico: - Formulación de preguntas, hipóteses e conxecturas científicas. - Estratexias de utilización de ferramentas dixitais para a procura de información, a colaboración e a comunicación de procesos, resultados ou ideas científicas: ferramentas dixitais e formatos de uso frecuente en ciencia (presentación, gráfica, vídeo, póster, informe...). - Métodos de observación e de toma de datos de fenómenos naturais. - Diseño de controis experimentais (positivos e negativos) e argumentación sobre a súa esencialidade para obter resultados obxectivos e fiables nun experimento. - A resposta a cuestións científicas mediante a experimentación e o traballo de campo: utilización dos instrumentos e espazos necesarios (laboratorio, aulas, contorna...) de forma adecuada - Modelado como método de representación e comprensión de procesos ou elementos da natureza. - O labor científico e as persoas dedicadas á ciencia: contribución ás ciencias biolóxicas e xeolóxicas e importancia social. O papel da muller na ciencia. - Concepto de ser vivo.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A célula, unidade estrutural e funcional dos seres vivos. - Estrutura básica da célula. Tipos de células: procariotas e eucariotas. - Funcións vitais: - Nutrición: autotrofa e heterotrofa. A fotosíntese. - Relación. - Reprodución: sexual e asexual. - Observación e comparación de tipos de células ao microscopio e outros medios (vídeos, fotografías...) mediante distintas estratexias e destrezas. - Formas acelulares: os virus.

UD	Título da UD	Duración
4	A BIOSFERA	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Explicar as características que fan que a Terra sexa un planeta habitable.	Explicar as características que fan que a Terra sexa un planeta habitable.	PE	70
CA3.2 - Recoñecer os criterios que serven para clasificar os seres vivos identificando as principais categorías taxonómicas ás que pertencen os animais e as plantas máis comúns.	recoñecer os criterios para clasificar os seres vivos identificando os principais reinos		
CA3.3 - Describir as características xerais dos grandes grupos de seres vivos utilizando as claves para a identificación e a clasificación de seres vivos.	Describir as características xerais dos grandes grupos de seres vivos utilizando as claves para a identificación e a clasificación de seres vivos.		
CA3.4 - Comprender o proceso evolutivo localizando e analizando algúns exemplos de adaptacións dos seres vivos.	comprender o proceso evolutivo localizando algúns exemplos de adaptación		
CA1.1 - Analizar e explicar conceptos e procesos biolóxicos e xeolóxicos interpretando a información obtida en diferentes formatos cunha actitude crítica e chegando a conclusións fundamentadas.	analizar procesos e conceptos biolóxicos interpretando información de guías e claves chegando a conclusións	TI	30
CA1.2 - Resolver cuestións sobre bioloxía e xeoloxía localizando, seleccionando e organizando información de distintas fontes e citándoas correctamente.	resolver cuestións sobre bioloxía localizando e seleccionando información de distintas fontes		
CA1.3 - Expor preguntas e hipóteses e intentar realizar predicións sobre fenómenos biolóxicos ou xeolóxicos que poidan ser respondidas ou contrastadas utilizando métodos científicos.	expor preguntas e hipóteses sobre fenómenos biolóxicos e intentar respondelas empregando o método científico		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.4 - Recoñecer a información sobre temas biolóxicos e xeolóxicos con base científica distinguíndoa de pseudociencias, boatos, teorías conspiradoras e crenzas infundadas... e mantendo unha actitude escéptica ante estes.	recoñecer información sobre temas biolóxicos con base científica diferenciando de aqueles que non teñen base científica		
CA1.5 - Deseñar e realizar a experimentación, a toma de datos e a análise de fenómenos biolóxicos e xeolóxicos de modo que permitan responder preguntas concretas e contrastar unha hipótese exposta.	levar a cabo experimentación e análise de fenómenos biolóxicos de modo que permitan responder preguntas concretas		
CA1.7 - Cooperar dentro dun proxecto científico asumindo responsablemente unha función concreta, respectando a diversidade e a igualdade de xénero e favorecendo a inclusión.	cooperar nun preoxecto científico respectando a diversidade		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias para a elaboración do proxecto científico: - Formulación de preguntas, hipóteses e conxecturas científicas. - A resposta a cuestións científicas mediante a experimentación e o traballo de campo: utilización dos instrumentos e espazos necesarios (laboratorio, aulas, contorna...) de forma adecuada - A biosfera. Características que fan da Terra un planeta habitable. - Diferenciación e clasificación dos reinos monera, protocista, fungi, vexetal e animal.

UD	Título da UD	Duración
5	AS PLANTAS	13

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Explicar as características que fan que a Terra sexa un planeta habitable.	Explicar as características que fan que a Terra sexa un planeta habitable.		
CA3.2 - Recoñecer os criterios que serven para clasificar os seres vivos identificando as principais categorías taxonómicas ás que pertencen os animais e as plantas máis comúns.	Recoñecer os criterios que serven para clasificar as plantas identificando as principais categorías taxonómicas ás que pertencen as plantas máis comúns.	PE	70
CA3.3 - Describir as características xerais dos grandes grupos de seres vivos utilizando as claves para a identificación e a clasificación de seres vivos.	Describir as características xerais das plantas utilizando as claves para a identificación e a clasificación das mesmas .		
CA3.4 - Comprender o proceso evolutivo localizando e analizando algúns exemplos de adaptacións dos seres vivos.	Comprender o proceso evolutivo localizando e analizando algúns exemplos de adaptacións das plantas .		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Analizar e explicar conceptos e procesos biolóxicos e xeolóxicos interpretando a información obtida en diferentes formatos cunha actitude crítica e chegando a conclusións fundamentadas.	Analizar procesos biolóxicos interpretando información de diferentes fontes chegando a conclusións	TI	30
CA1.2 - Resolver cuestións sobre bioloxía e xeoloxía localizando, seleccionando e organizando información de distintas fontes e citándoas correctamente.	Resolver cuestións sobre bioloxía localizando e seleccionando información de distintas fontes		
CA1.3 - Expor preguntas e hipóteses e intentar realizar predicións sobre fenómenos biolóxicos ou xeolóxicos que poidan ser respondidas ou contrastadas utilizando métodos científicos.	Expor preguntas e hipóteses sobre fenómenos biolóxicos e intentar respondelas empregando o método científico		
CA1.4 - Recoñecer a información sobre temas biolóxicos e xeolóxicos con base científica distinguíndoa de pseudociencias, boatos, teorías conspiradoras e crenzas infundadas... e mantendo unha actitude escéptica ante estes.	Recoñecer información sobre temas biolóxicos con base científica diferenciando de aqueles que non teñen base científica		
CA1.5 - Diseñar e realizar a experimentación, a toma de datos e a análise de fenómenos biolóxicos e xeolóxicos de modo que permitan responder preguntas concretas e contrastar unha hipótese exposta.	Diseñar e levar a cabo experimentación e análise de fenómenos biolóxicos de modo que permitan responder preguntas concretas		
CA1.6 - Presentar as conclusións do proxecto de investigación mediante o formato e as ferramentas dixitais adecuadas, interpretando os resultados e a información obtida a través da experimentación e da observación de campo.	presentar as conclusións da investigación mediante ferramentas adecuadas.		
CA1.7 - Cooperar dentro dun proxecto científico asumindo responsablemente unha función concreta, respectando a diversidade e a igualdade de xénero e favorecendo a inclusión.	Cooperar nun proxecto científico asumindo unha función concreta e respectando a diversidade e igualdade de xénero		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias para a elaboración do proxecto científico: - Formulación de preguntas, hipóteses e conxecturas científicas. - Estratexias de utilización de ferramentas dixitais para a procura de información, a colaboración e a comunicación de procesos, resultados ou ideas científicas: ferramentas dixitais e formatos de uso frecuente en ciencia (presentación, gráfica, vídeo, póster, informe...). - Recoñecemento e utilización de fontes fidedignas de información científica. - Métodos de observación e de toma de datos de fenómenos naturais. - Deseño de controis experimentais (positivos e negativos) e argumentación sobre a súa esencialidade para obter resultados obxectivos e fiables nun experimento. - A resposta a cuestións científicas mediante a experimentación e o traballo de campo: utilización dos instrumentos e espazos necesarios (laboratorio, aulas, contorna...) de forma adecuada - Métodos de análise de resultados. Diferenciación entre correlación e causalidade. - O labor científico e as persoas dedicadas á ciencia: contribución ás ciencias biolóxicas e xeolóxicas e importancia

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - social. O papel da muller na ciencia. - Os principais grupos taxonómicos: observación de especies da contorna e clasificación a partir das súas características distintivas - As especies da contorna: estratexias de identificación (guías, claves dicotómicas, ferramentas dixitais, visu...). - Estratexias de recoñecemento das especies máis comúns dos ecosistemas da contorna (guías, claves dicotómicas, ferramentas dixitais, visu). - O proceso evolutivo. Introducción aos conceptos da selección natural e as adaptacións ao medio.

UD	Título da UD	Duración
6	ANIMAIS INVERTEBRADOS	13

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Explicar as características que fan que a Terra sexa un planeta habitable.	Explicar as características que fan que a Terra sexa un planeta habitable.	PE	70
CA3.2 - Recoñecer os criterios que serven para clasificar os seres vivos identificando as principais categorías taxonómicas ás que pertencen os animais e as plantas máis comúns.	Recoñecer os criterios que serven para clasificar os animais invertebrados identificando as principais categorías taxonómicas ás que pertencen os animais invertebrados máis comúns.		
CA3.3 - Describir as características xerais dos grandes grupos de seres vivos utilizando as claves para a identificación e a clasificación de seres vivos.	Describir as características xerais dos animais invertebrados utilizando as claves para a identificación e a clasificación dos mesmos .		
CA3.4 - Comprender o proceso evolutivo localizando e analizando algúns exemplos de adaptacións dos seres vivos.	Comprender o proceso evolutivo localizando e analizando algúns exemplos de adaptacións dos animais invertebrados .		
CA1.1 - Analizar e explicar conceptos e procesos biolóxicos e xeolóxicos interpretando a información obtida en diferentes formatos cunha actitude crítica e chegando a conclusións fundamentadas.	Resolver cuestións sobre bioloxía localizando e seleccionando información de distintas fontes	TI	30
CA1.2 - Resolver cuestións sobre bioloxía e xeoloxía localizando, seleccionando e organizando información de distintas fontes e citándoas correctamente.	Resolver cuestións sobre bioloxía localizando e seleccionando información de distintas fontes		
CA1.3 - Expor preguntas e hipóteses e intentar realizar predicións sobre fenómenos biolóxicos ou xeolóxicos que poidan ser respondidas ou contrastadas utilizando métodos científicos.	Expor preguntas e hipóteses sobre fenómenos biolóxicos e intentar respondelas empregando o método científico		
CA1.5 - Diseñar e realizar a experimentación, a toma de datos e a análise de fenómenos biolóxicos e xeolóxicos de modo que permitan responder preguntas concretas e contrastar unha hipótese exposta.	Diseñar e levar a cabo experimentación e análise de fenómenos biolóxicos de modo que permitan responder preguntas concretas		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.6 - Presentar as conclusións do proxecto de investigación mediante o formato e as ferramentas dixitais adecuadas, interpretando os resultados e a información obtida a través da experimentación e da observación de campo.	presentar as conclusións da investigación mediante ferramentas adecuadas.		
CA1.7 - Cooperar dentro dun proxecto científico asumindo responsablemente unha función concreta, respectando a diversidade e a igualdade de xénero e favorecendo a inclusión.	Cooperar nun proxecto científico asumindo unha función concreta e respectando a diversidade e igualdade de xénero		
CA1.8 - Valorar a contribución da ciencia á sociedade e o labor de persoas dedicadas a ela con independencia da súa etnia, sexo ou cultura, destacando e recoñecendo o papel das mulleres científicas e entendendo a investigación como un labor colectivo e interdisciplinar en constante evolución.	Valorar a contribución da ciencia á sociedade e o labor de persoas dedicadas a ela con independencia da súa etnia, sexo ou cultura, destacando e recoñecendo o papel das mulleres científicas e entendendo a investigación como un labor colectivo e interdisciplinar en constante evolución.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias para a elaboración do proxecto científico: - Formulación de preguntas, hipóteses e conxecturas científicas. - Estratexias de utilización de ferramentas dixitais para a procura de información, a colaboración e a comunicación de procesos, resultados ou ideas científicas: ferramentas dixitais e formatos de uso frecuente en ciencia (presentación, gráfica, vídeo, póster, informe...). - Métodos de observación e de toma de datos de fenómenos naturais. - A resposta a cuestións científicas mediante a experimentación e o traballo de campo: utilización dos instrumentos e espazos necesarios (laboratorio, aulas, contorna...) de forma adecuada - O labor científico e as persoas dedicadas á ciencia: contribución ás ciencias biolóxicas e xeolóxicas e importancia social. O papel da muller na ciencia. - Os principais grupos taxonómicos: observación de especies da contorna e clasificación a partir das súas características distintivas - As especies da contorna: estratexias de identificación (guías, claves dicotómicas, ferramentas dixitais, visu...). - Estratexias de recoñecemento das especies máis comúns dos ecosistemas da contorna (guías, claves dicotómicas, ferramentas dixitais, visu). - O proceso evolutivo. Introducción aos conceptos da selección natural e as adaptacións ao medio.

UD	Título da UD	Duración
7	ANIMAIIS VERTEBRADOS	13

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Explicar as características que fan que a Terra sexa un planeta habitable.	Explicar as características que fan que a Terra sexa un planeta habitable.	PE	70
CA3.2 - Recoñecer os criterios que serven para clasificar os seres vivos identificando as principais categorías taxonómicas ás que pertencen os animais e as plantas máis comúns.	Recoñecer os criterios que serven para clasificar os animais vertebrados identificando as principais categorías taxonómicas ás que pertencen os vertebrados máis comúns		
CA3.3 - Describir as características xerais dos grandes grupos de seres vivos utilizando as claves para a identificación e a clasificación de seres vivos.	Describir as características xerais dos vertebrados utilizando as claves para a identificación e a clasificación dos mesmos.		
CA3.4 - Comprender o proceso evolutivo localizando e analizando algúns exemplos de adaptacións dos seres vivos.	Comprender o proceso evolutivo localizando e analizando algúns exemplos de adaptacións dos vertebrados.		
CA1.1 - Analizar e explicar conceptos e procesos biolóxicos e xeolóxicos interpretando a información obtida en diferentes formatos cunha actitude crítica e chegando a conclusións fundamentadas.	Analizar procesos biolóxicos interpretando información de diferentes fontes chegando a conclusións	TI	30
CA1.2 - Resolver cuestións sobre bioloxía e xeoloxía localizando, seleccionando e organizando información de distintas fontes e citándoas correctamente.	Resolver cuestións sobre bioloxía localizando, seleccionando e organizando información de distintas fontes.		
CA1.3 - Expor preguntas e hipóteses e intentar realizar predicións sobre fenómenos biolóxicos ou xeolóxicos que poidan ser respondidas ou contrastadas utilizando métodos científicos.	Expor preguntas e hipóteses sobre fenómenos biolóxicos e intentar respondelas empregando o método científico		
CA1.6 - Presentar as conclusións do proxecto de investigación mediante o formato e as ferramentas dixitais adecuadas, interpretando os resultados e a información obtida a través da experimentación e da observación de campo.	presentar as conclusións da investigación mediante as ferramentas dixitais adecuadas interpretando a información obtida a través da observación de campo.		
CA1.7 - Cooperar dentro dun proxecto científico asumindo responsablemente unha función concreta, respectando a diversidade e a igualdade de xénero e favorecendo a inclusión.	Cooperar nun proxecto científico asumindo unha función concreta e respectando a diversidade e igualdade de xénero e favorecendo a inclusión.		
CA1.8 - Valorar a contribución da ciencia á sociedade e o labor de persoas dedicadas a ela con independencia da súa etnia, sexo ou cultura, destacando e recoñecendo o papel das mulleres científicas e entendendo a investigación como un labor colectivo e interdisciplinar en constante evolución.	Valorar a contribución da ciencia á sociedade e o labor de persoas dedicadas a ela con independencia da súa etnia, sexo ou cultura, destacando e recoñecendo o papel das mulleres científicas e entendendo a investigación como un labor colectivo e interdisciplinar en constante evolución.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias para a elaboración do proxecto científico: - Formulación de preguntas, hipóteses e conxecturas científicas. - Os principais grupos taxonómicos: observación de especies da contorna e clasificación a partir das súas

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - características distintivas - As especies da contorna: estratexias de identificación (guías, claves dicotómicas, ferramentas dixitais, visu...). - Estratexias de recoñecemento das especies máis comúns dos ecosistemas da contorna (guías, claves dicotómicas, ferramentas dixitais, visu). - O proceso evolutivo. Introducción aos conceptos da selección natural e as adaptacións ao medio.

UD	Título da UD	Duración
8	ECOSISTEMAS	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.1 - Coñecer os compoñentes dun ecosistema establecendo as relacións existentes entre eles.	Coñecer os compoñentes dun ecosistema establecendo as relacións existentes entre eles	PE	70
CA6.2 - Explicar as características xerais dos principais ecosistemas terrestres e acuáticos facendo unha especial referencia aos ecosistema galegos.	Explicar algunhas características dos principais ecosistemas terrestres e acuáticos facendo unha especial referencia aos ecosistema galegos.		
CA6.3 - Identificar nun ecosistema os factores desencadeantes de desequilibrios indicando estratexias para restablecelos e difundindo accións que favorezan a conservación medioambiental.	Identificar nun ecosistema os factores desencadeantes de desequilibrios indicando estratexias para restablecelos e difundindo accións que favorezan a conservación medioambiental.		
CA6.4 - Analizar criticamente a solución a un problema ambiental relacionándoo con fenómenos biolóxicos e xeolóxicos.	Analizar a solución a un problema ambiental relacionándoo con fenómenos biolóxicos e xeolóxicos.		
CA6.5 - Recoñecer a información con base científica distinguíndoa de pseudociencias, boatos, teorías conspiradoras e crenzas infundadas etc. e mantendo unha actitude escéptica ante estes.	Recoñecer a información con base científica distinguíndoa de pseudociencias, boatos, teorías conspiradoras e crenzas infundadas etc. e mantendo unha actitude escéptica ante estes.		
CA6.6 - Relacionar con fundamentos científicos a preservación da biodiversidade, a conservación do medio ambiente, a protección dos seres vivos da contorna, o desenvolvemento sostible e a calidade de vida.	Relacionar con fundamentos científicos a preservación da biodiversidade, a conservación do medio ambiente, a protección dos seres vivos da contorna, o desenvolvemento sostible e a calidade de vida.		
CA6.7 - Propoñer e adoptar hábitos sostibles analizando dunha maneira crítica as actividades propias e alleas a partir dos propios razoamentos, dos coñecementos adquiridos e da información dispoñible.	Propoñer e adoptar hábitos sostibles analizando as actividades propias e alleas a partir dos propios razoamentos, dos coñecementos adquiridos e da información dispoñible.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Analizar e explicar conceptos e procesos biolóxicos e xeolóxicos interpretando a información obtida en diferentes formatos cunha actitude crítica e chegando a conclusións fundamentadas.	Analizar procesos biolóxicos interpretando información de diferentes fontes chegando a conclusións	TI	30
CA1.2 - Resolver cuestións sobre bioloxía e xeoloxía localizando, seleccionando e organizando información de distintas fontes e citándoas correctamente.	Resolver cuestións sobre bioloxía localizando, seleccionando e organizando información de distintas fontes.		
CA1.3 - Expor preguntas e hipóteses e intentar realizar predicións sobre fenómenos biolóxicos ou xeolóxicos que poidan ser respondidas ou contrastadas utilizando métodos científicos.	Expor preguntas e hipóteses sobre fenómenos biolóxicos e intentar respondelas empregando o método científico		
CA1.4 - Recoñecer a información sobre temas biolóxicos e xeolóxicos con base científica distinguíndoa de pseudociencias, boatos, teorías conspiradoras e crezas infundadas... e mantendo unha actitude escéptica ante estes.	recoñecer información sobre temas biolóxicos con base científica diferenciando de aqueles que non teñen base científica		
CA1.6 - Presentar as conclusións do proxecto de investigación mediante o formato e as ferramentas dixitais adecuadas, interpretando os resultados e a información obtida a través da experimentación e da observación de campo.	presentar as conclusións da investigación mediante as ferramentas dixitais adecuadas interpretando a información obtida a través da observación de campo.		
CA1.7 - Cooperar dentro dun proxecto científico asumindo responsablemente unha función concreta, respectando a diversidade e a igualdade de xénero e favorecendo a inclusión.	cooperar nun proxecto científico asumindo unha función concreta, respectando a diversidade e a igualdade de xénero e favorecendo a inclusión		
CA1.8 - Valorar a contribución da ciencia á sociedade e o labor de persoas dedicadas a ela con independencia da súa etnia, sexo ou cultura, destacando e recoñecendo o papel das mulleres científicas e entendendo a investigación como un labor colectivo e interdisciplinar en constante evolución.	Valorar a contribución da ciencia á sociedade e o labor de persoas dedicadas a ela con independencia da súa etnia, sexo ou cultura, destacando e recoñecendo o papel das mulleres científicas e entendendo a investigación como un labor colectivo e interdisciplinar en constante evolución.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias para a elaboración do proxecto científico: - Formulación de preguntas, hipóteses e conxecturas científicas. - Estratexias de utilización de ferramentas dixitais para a procura de información, a colaboración e a comunicación de procesos, resultados ou ideas científicas: ferramentas dixitais e formatos de uso frecuente en ciencia (presentación, gráfica, vídeo, póster, informe...). - Os ecosistemas: - Elementos bióticos e abióticos. Relacións intraespecíficas e interespecíficas. - Importancia da conservación dos ecosistemas, a biodiversidade e a implantación dun modelo de desenvolvemento sostible. - Exemplos da contorna.

Contidos

- Impactos sobre os ecosistemas ocasionados por actividades humanas.
- Importancia da adquisición dos hábitos sostibles (consumo responsable, prevención e xestión de residuos, respecto ao medio ambiente).

4.1. Concrecións metodolóxicas

Chegar a unha metodoloxía adecuada ou perfecta preséntase unha tarefa complicada, dado que non existe un método infalible, ao estar esta influenciada por unha serie de factores como poden ser os contidos, o número de alumnos/as, as características propias de cada grupo, os recursos dos que se dispón ou as actividades que se levan a cabo.

A pesar de non existir un método único, diferentes autores actuais parecen coincidir nunha serie de principios nos que se debe basear calquera orientación metodolóxica, trátase de responder á cuestión de COMO ENSINAR.

Polo tanto, a metodoloxía que se seguirá nesta PA ten a ver cunha perspectiva global, construtivista (construír a nivel persoal, o proceso que xera o coñecemento), significativa (relacionar a nova información asimilada) e cooperativa na que a visión da aprendizaxe está baseada na crenza en que o coñecemento non é algo que simplemente pode ser dado polo mestre, senón que os estudantes son construtores e creadores de significado e coñecemento.

Os principios construtivistas parten das ideas previas, coñecementos adquiridos en etapas anteriores; das novas aprendizaxes que deben adaptarse aos esquemas previos, ou modificalos se non son os correctos; da resolución de interrogantes mediante a busca de probas, ideas e datos que se poidan aplicar a solucións concretas, para así poder modificar as ideas previas e xerar unha aprendizaxe autónoma que posibilite o alumno/a a adquisición das competencias básicas, facendo fincapé na autonomía e iniciativa persoal e na capacidade de aprender a aprender.

Por outra banda, por medio do traballo cooperativo prodúcese unha construción activa do significado, converténdose este en persoal e relevante para o discente (Kagan e Kagan, 2009). Así, o proceso de ensinanza-aprendizaxe está centrado no estudante que, a través dos seus procesos cognitivos, cimenta os seus coñecementos.

Asemade, a metodoloxía debe apuntar cara a aprendizaxe experiencial que non se limite á soa exposición de conceptos, senón que a través da realización de exercicios, simulacións ou dinámicas con sentido, busca que a persoa asimile os principios e pónaos en práctica, desenvolvendo as súas competencias persoais e profesionais (Dewey, 1938).

Polo tanto, o rol do docente será guiar, mediar e motivar o alumnado para que estea en contacto cos contidos curriculares conceptuais, procedimentais e actitudinais. Estes estarán baseados na reflexión, dedución e experimentación. O docente incentivará a participación e proveerá un contexto adecuado, ademais de recursos de información, ferramentas cognitivas e colaborativas que permitan a execución das tarefas. Fomentará a aprendizaxe activa e autónoma, afianzando o aprendido ata o momento e tomando eses coñecementos como punto de partida para así chegar á aprendizaxe significativa. Para levar a cabo estas funcións coherentemente, o docente debe facer unha análise a priori do coñecemento do alumnado para así ter unha cosmovisión global e poder deseñar as actividades acordes ao alumnado porque como explicaba Ausubel, Novak e Hanesian (1983) "o factor máis importante que inflúe na aprendizaxe é o que o alumno xa sabe. Averígüese isto e ensínese consecuentemente".

Para levar a cabo a acción docente que se deriva dos principios metodolóxicos anteriores deberán darse unha serie de condicións:

- Unha avaliación inicial, coa que se determinarán os coñecementos previos do alumnado. Desta forma economizaranse tempo e recursos, xa que certos coñecementos foron adquiridos en etapas anteriores. De non existiren coñecementos previos, farase unha pequena introdución que busque chamar a atención do alumnado e espertar o seu interese polo tema novo.
- Uso de recursos didácticos atractivos e significativos que se caracterizarán, na medida das posibilidades, pola súa practicidade, orixinalidade e actualidade.
- Busca da autonomía do alumnado, co obxectivo de chegar a unha aprendizaxe significativa que ofrezca a oportunidade a que o discente aprenda por si mesmo, estimulando a análise e a reflexión.
- Fomento da actividade continuada dos alumnos/as para que se impliquen no proceso de aprendizaxe, conectando os contidos con temas de actualidade e de interese para o grupo, de modo que observen a aplicación práctica dos contidos.
- Aumento da motivación mediante actividades diversas con distintos graos de dificultade para que poida participar todo tipo de alumnado, tratando de combinar materiais, espazos (laboratorio, aula, audiovisuais, biblioteca, etc) e agrupamentos na aula.
- Para aqueles alumnos/as que o necesiten, realizaranse actividades de reforzo, así como actividades de ampliación

para os alumnos/as que de forma satisfactoria realizaron as actividades de desenvolvemento expostas permitíndolles unha ampliación dos seus coñecementos baixo o principio sempre presente de atención á diversidade. Neste senso, o traballo por proxectos que se propón realizar en todas as avaliacións, favorecerá que o alumnado traballe máis dunha competencia ao mesmo tempo e relacione varias materias interdisciplinarmente.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación

Libros de texto:

1. Bioloxía e xeoloxía. 1º ESO. Construindo mundos . Obradoiro Santillana.
2. Materiais escritos e audiovisuais de elaboración propia.
3. Caderno de traballo do alumno.
4. Material audiovisual.
5. Libros de lectura recomendados.
6. Libros de consulta situados no Departamento de Bioloxía e Xeoloxía e na Biblioteca do Centro.
7. Medios TIC.
8. Guías e claves.
9. Materiais de laboratorio.

En canto aos espazos educativos empregados serán variados: a aula, onde se realizarán a exposición dos temas e parte das actividades; o laboratorio para a realización das prácticas; a aula de informática e a biblioteca para a procura de información.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Ó comezo do curso e coa finalidade de adecuar as ensinanzas da materia ó alumnado e facilitar a progresión satisfactoria do seu proceso de aprendizaxe, tal como se reflicte no apartado do plan de reforzo desta programación, realizarase unha avaliación inicial, cuxo resultado servirá para decidir as medidas de adaptación á diversidade necesarias segundo sexa o caso.

Dita avaliación inicial realizarase por medio dunha proba escrita tipo test ou observación sistemática dos alumnos na aula durante os primeiros días de clase, nos que se repasarán os contidos de cursos anteriores necesarios para proceder ó desenvolvemento da programación.

Tamén recorrerase aos informes individualizados e á Memoria Anual dispoñibles do curso anterior para a toma de decisións.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	12	12	16	12	12	12	12	12	100
Proba escrita	70	70	70	70	70	70	70	70	70
Táboa de indicadores	30	30	30	30	30	30	30	30	30

Criterios de cualificación:

Para a nota de cada avaliación:

O 70% corresponderá ás probas escritas. (Media aritmética)

O 30% restante obterase a partir da entrega, exposición, no tempo e na forma, dos traballos, exposicións, prácticas de laboratorio, portfolio, .que se lles pida en cada trimestre e realacionados con cada bloque.

traballo diario (10%) será avaliado mediante observación directa na aula, no laboratorio e nos traballos grupais.

portfolio (10%) incluirá o esquema final obrigatorio de cada unidade, os informes de cada práctica de laboratorio e outras fichas que se requiriran organizado e correxido pola docente .

traballo de investigación (10%)

Para obter a nota final de cada avaliación farase media aritmética das probas escritas (70%) e media aritmética das entregas (media aritmética) esumaranse ambas.

A cualificación obtida da operación aritmética indicada será redondeada a un valor enteiro inmediatamente superior, cando o valor decimal sexa maior que 0,5.

Tanto os traballo obrigatorios como os exercicios que teñan unha data de entrega, de non se presentar nese día serán cualificados cun 0.

Toda lectura ou traballo opcional poderá incrementar a nota da avaliación un máximo de 0,5.

Só se superará a avaliación cando a nota media sexa igual ou superior a 5.

Para calcular a nota final do curso, farase media aritmética das probas escritas de todo o curso o que suporá un 70% da nota final. O 30% restante calcularase coa media aritmética das cualificación obtidas nas produccóns de todo o curso (neste caso será tida en conta tamén a evolución/progresión do alumnado).

Criterios de recuperación:

O alumnado que sexa avaliado negativamente nunha das avaliacións terá dereito a recuperación mediante instrumentos adaptados (proba escrita, repetición de entregas, exposicións, informes....) para cada caso, con posterioridade ás datas de avaliación trimestral, computando este resultado para o cálculo da nota da avaliación final ordinaria.

Aqueles alumnos que non consigan cualificación positiva a finais da 3ª avaliación poderán recuperar a materia (ou no seu caso a avaliación ou avaliacións suspensas) con probas de recuperación específicas de cada avaliación ou ben da materia completa na semana do 10 ao 14 de xuño.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Ao tratarse este curso do primeiro da correspondente etapa educativa, non se pode dar o caso de que o alumnado deba recuperar materia algunha pendente do curso anterior. O que si pode ocorrer é que o alumno ou alumna teña promocionado dende o último curso de Educación Primaria sen ter superado a correspondente materia de Ciencias da Natureza. De suceder isto, realizarase un seguimento individualizado do alumno ou alumna a fin de considerar a necesidade de establecer o preceptivo reforzo educativo dirixido a garantir que no seu caso o proceso de ensino non se vexa afectado por este feito.

Para os alumnos/as que se atopen cursando 2º da ESO coa materia suspensa tomaranse as medidas acordadas no

Departamento de Bioloxía e Xeoloxía, en concordancia coas directrices que marque o programa de reforzo para a recuperación de materias pendentes.

O alumnado que ten pendente Bioloxía e Xeoloxía de 1º ESO poderá recuperar a materia en 2 datas:

NOVEMBRO: 1ª proba e entrega do primeiro boletín correspondente ás unidades 1, 2, 3 e 4 que se corresponden coas unidades 2, 3,4 e 5 do libro de texto.

ABRIL: 2ª proba e entrega do segundo boletín correspondente ás unidades 5, 6, 7 e 8 que se corresponden coas unidades 5,6,7,8,9 e 10 do libro de texto.

-As porcentaxes de calificación serán:
30% para os boletíns e 70% para a proba escrita.

Aqueles alumnos que non consigan superar a materia en abril, terán unha proba final en MAIO .

6. Medidas de atención á diversidade

A atención á diversidade fai necesario un repertorio de actividades que conteñan unha organización con diferentes grados de dificultade. Haberá un gran bloque de propostas de traballo que se lles presentará a tódolos alumnos, ben individualmente, ben en grupo. Atoparemos alumnos que teñen dificultades para progresar dentro do grupo e outros alumnos que poderían aburrirse polo lento que se lles fai o traballo. Entón, a pesar das dificultades que supón polo elevado número de alumnos na aula, en función das características persoais de cada alumno, realizaranse adaptacións significativas ou non significativas.

No caso de alumnos que presenten dificultades específicas de aprendizaxe (discapacidade, trastornos graves de conduta, etc) ou con baixas capacidades intelectuais, diminuírase a complexidade e nivel dos contidos segundo a peculiaridade de cada alumno/a. Serán realizadas actividades específicas de reforzo, fomentando nos alumnos, sempre que sexa posible o uso das novas tecnoloxías da información e a comunicación, cun alto compoñente motivador para os alumnos destas características.

Ao alumnado con adaptación curricular significativa (ACS) facilitaráselle o material para traballar na aula que consistirá nunha serie de fichas cun mínimo de teoría e exercicios prácticos que axuden á comprensión dos contidos e á consecución dos obxectivos. As fichas prácticas serán corrixiadas e valoradas. Realizaranse tamén probas escritas e aplicaranse os mesmos criterios de cualificación que para o curso correspondente.

No caso de alumnos con altas capacidades intelectuais, incrementarase a complexidade e nivel dos contidos segundo a peculiaridade de cada alumno/a. Serán realizadas actividades específicas de ampliación, fomentando nos alumnos, sempre que sexa posible o uso das novas tecnoloxías da información e a comunicación, cun alto compoñente motivador para os alumnos destas características.

O reforzo educativo farémolo dentro do grupo, salvo deficiencias graves que puidesen aconsellar algún período curto de tempo fora da aula. Cando detectemos problemas de difícil solución haberá que optar por adaptacións significativas do currículo ou cando se dean as circunstancias adecuadas pola proposta para programas de mellora da aprendizaxe e do rendemento.

En calquera caso, solicitaremos o apoio do departamento de Orientación, para tomar as decisións máis axeitadas para o alumno e implicaremos aos pais naqueles casos que así o requiran.

Prestarase especial atención aos alumnos estranxeiros con formación inicial diferente, escasa ou nula e en moitas ocasións descoñecedores da lingua galega, ao non tratarse dun problema de capacidades, senón de falta de base, nestes casos, o profesor facilitará a estes alumnos o material e os recursos necesarios, para adquirir os coñecemento

previos indispensables para o correcto seguimento do curso, así mesmo explicará devanditos conceptos, sempre que as circunstancias o permitan. Terase en conta o ¿Plan de acollida para alumnado procedente do estranxeiro¿ do centro.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Competencia dixital	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Fomento da creatividade, espírito científico e do emprendemento	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Igualdade entre homes e mulleres.	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Educación emocional e en valores	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.8 - creatividade	X	X	X	X	X	X	X	X

Observacións:

No deseño de actividades á hora de traballar en grupo:

- Fomentaranse de maneira transversal a igualdade entre mulleres e homes, a educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual, a formación estética, a educación para a sustentabilidade e o consumo responsable, o respecto mutuo e a cooperación entre iguais.
- Promoverase a aprendizaxe da prevención e da resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e a consideración polas vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.
- Evitaranse os comportamentos, os estereotipos e os contidos sexistas, así como os que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Saída ao entorno próximo do centro	Saída ao entorno próximo do centro para observar exemplares de flora e fauna autóctona e os ecosistemas próximos.			X

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
1. Acadáronse os obxectivos didácticos previstos na Programación.
3. Aplicáronse correctamente os criterios de avaliación previstos.
4
Metodoloxía empregada
2. Aplicáronse correctamente as metodoloxías en cada un dos cursos e niveis.
Medidas de atención á diversidade
5. Acadáronse os resultados académicos previstos por parte do alumnado no proceso de ensino- aprendizaxe.
Outros
6. Aplicouse correctamente, en cada un dos cursos, os apartados previstos na Programación Didáctica.

Descrición:

A avaliación non só afecta aos procesos de aprendizaxe dos alumnos, senón tamén aos procesos de ensino desenvolvidos polos profesores. A avaliación da práctica docente levarase a cabo a través da observación do profesor, que irá analizando o grado de dificultade das actividades propostas, o estado de motivación dos alumnos e a través das cualificacións dos alumnos e o diálogo aberto con eles.

Como é lóxico, unha Programación Didáctica de Departamento, é un documento que debe estar sempre aberto a posibles cambios co propósito de modificar aqueles apartados que, na práctica docente, compróbase que non están axeitados á realidade da aula. É, por iso, que a propia autoavaliación da Programación Didáctica debe ter dous grandes bloques: por unha banda, sinalar aqueles ítems claves do grao de consecución e, por outra, especificar as posibles correccións aplicables para as futuras Programacións.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

A principal referencia da que se disporá para este procedemento de seguimento e autoavaliación será a temporalización definida ao inicio do curso, debéndose analizar de xeito periódico se o programado se corresponde coas necesidades do alumnado, de modo que o desenvolvemento das unidades didácticas siga o calendario previsto. O documento elaborado para levar dito seguimento constituirase como un caderno de traballo na aula. Neste caderno do profesor, reflectirase o desenvolvemento efectivo das sesións, facendo fincapé no aproveitamento destas e dos

recursos dispoñibles.

9. Outros apartados